



**ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

*ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ ЩОРІЧНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КРИВОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ*

24 лютого 2026 рік

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет мистецтв
Художньо-графічне відділення
Кафедра образотворчого мистецтва

**ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Збірка матеріалів щорічної науково-практичної конференції

**ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: збірка
матеріалів щорічної науково-практичної конференції від 24 лютого 2026 р.
Кривий Ріг, 2026. 140 с.**

Збірка підготовлено на основі доповідей учасників щорічної науково-практичної конференції що проходила 24 лютого 2026 р., на базі факультету мистецтв, художньо-графічного відділення кафедри образотворчого мистецтва Криворізького державного педагогічного університету. Збірка вміщує матеріали з історії, теорії та методики образотворчого мистецтва в контексті загальної теми

За ухвалою науково-методичної ради кафедри образотворчого мистецтва від 26 лютого 2026 р., протокол №7

Редакційна колегія:

Руслан ПИЛЬНИК, завідувач кафедри образотворчого мистецтва, кандидат педагогічних наук, доцент, голова редакційної комісії

Ірина УДРІС, кандидат мистецтвознавства, професорка кафедри образотворчого мистецтва

Упорядник збірки:

Ірина КРАСЮК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва

ЗМІСТ

Передмова	7
Тетяна БОБРОВА	
ВІД ТРИПІЛЬСЬКОГО КОЛА ДО ФІЛОСОФІЇ РОЗУМІННЯ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА	8
Ольга БОЛЬШАНИНА	
ВІД ЕСТЕТИЧНОЇ РЕФЛЕКСІЇ ДО ТВОРЧОГО ПРОДУКТУ: ПОБУДОВА ОСМИСЛЕНОГО МИСТЕЦЬКОГО ПРОЦЕСУ В ОСВІТНЬОМУ	12
Ірина БРИЖАТА	
РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ РИСУНКУ У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	16
Олена ВОЛОШИНА	
ПОГЛЯД НА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ КРІЗЬ ПРИЗМУ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	20
Анна ГОНЧАРОВА-ТИСЛЯЦЬКА	
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ АКСЕЛЕРАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ У ПОЗАШКІЛЬНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ГУМАНІСТИЧНИЙ АСПЕКТ	24
Вікторія ДУДОРОВА	
ЕВОЛЮЦІЯ КОНКУРСУ ЖИВОПИСУ «НАТХНЕННЯ»: ВІД ЛОКАЛЬНОГО МИСТЕЦЬКОГО ЗАХОДУ ДО МІЖНАРОДНОЇ АРЕНИ	28
Лариса ЕЙВАС	
ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВІ ЗВ'ЯЗКИ У РОЗВИТКУ ДИЗАЙНУ	36
Вікторія КАРПОВА	
ОСНОВИ АРТ-ТЕРАПІЇ В КОНТЕКСТІ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ	38
Денис КІБІЧ	
ВІТРАЖНА КОМПОЗИЦІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВІЗУАЛЬНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ У МЕЖАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ ВАЛЕРІЯ ГЕГАМЯНА).....	41
Тетяна КОЛОМОЄЦЬ	
МІЖКУЛЬТУРНІ АРТ-ПРОЄКТИ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	47
Олена Колесова	
ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВОГО ОБРАЗОТВОРЕННЯ: ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ТА ДИДАКТИЧНІ ПІДХОДИ.....	53

*Олена Колесова,
кандидат філософських наук,
старший викладач кафедри професійної освіти та
дизайну художньо-графічного факультету
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»,
м. Одеса, Україна*

ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВОГО ОБРАЗОТВОРЕННЯ: ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ТА ДИДАКТИЧНІ ПІДХОДИ

Анотація. У тезах здійснено філософсько-освітнє осмислення цифрового образотворення як засобу формування міжкультурної компетентності не лише як сукупності комунікативних умінь, а як відкритості особистості до діалогу. Показано, що візуальний образ, особливо в цифровому середовищі, виступає універсальним носієм культурних смислів і ефективним інструментом їх інтерпретації. Акцентовано увагу на трансформації ролі суб'єкта освіти – від споживача готових смислів до активного учасника процесу їх конструювання. Висвітлено дидактичний потенціал цифрового образотворення у розвитку діалогічного мислення, культурної рефлексії та усвідомлення динамічної природи культурної ідентичності. Теоретичне осмислення ґрунтується на ідеях діалогічної концепції культури та прагматичної філософії освіти, що дозволяє розглядати міжкультурну компетентність як процесуальний і смислотворчий феномен глобалізованого освітнього простору.

Ключові слова: міжкультурна компетентність; цифрове образотворення; візуальний образ; філософія освіти; цифровий дизайн; освітній простір.

Умови глобалізації радикально змінюють характер освітнього простору, перетворюючи його на поле постійної міжкультурної взаємодії. Освіта постає не лише як традиційна система передачі знань, а як простір формування смислів, культурної ідентичності та способів взаємодії з іншими культурами. У цьому контексті особливої ваги набуває міжкультурна компетентність, яку

дедалі частіше розглядають як характеристику, що відображає світогляд і цінності особистості, а не просто як сукупність формальних комунікативних умінь.

Образотворче мистецтво, зокрема в його цифрових формах, відіграє особливу роль, адже візуальний образ виступає універсальним носієм культурних смислів. Цифрове образотворення поєднує художнє мислення з технологічними можливостями та комунікативною практикою, створюючи умови для осмислення культурних кодів у діалогічному, відкритому просторі. Тому використання цифрового дизайну в освітньому процесі потребує не лише педагогічного, а й філософського осмислення. Метою цих тез є філософсько-освітнє осмислення цифрового образотворення як засобу формування міжкультурної компетентності та визначення дидактичних підходів, що сприяють розвитку діалогічного мислення, культурної рефлексії та відкритості до Іншого в сучасній освіті.

У філософсько-освітньому дискурсі міжкультурна компетентність постає не як суто функціональна навичка, а як форма світоглядної відкритості особистості. Вона формується в просторі взаємодії різних культурних досвідів і передбачає здатність не лише розпізнавати культурні відмінності, а й осмислювати їх як джерело смислотворення. У цьому сенсі освіта постає не як механізм передачі готових знань, а як простір зустрічі, де відбувається становлення культурної самосвідомості та відповідального ставлення до різноманітності світу. Візуальний образ у цьому контексті перетворюється з естетичного об'єкта на форму культурного висловлення. Він несе історично й соціально зумовлені смисли, які не можуть бути повністю вичерпані однозначним прочитанням. Образ залучає суб'єкта до активної інтерпретації, задіюючи не лише раціональні, а й емоційні й інтуїтивні рівні сприйняття. Ця багатовимірність робить його ефективним засобом міжкультурного осмислення, адже зустріч із образом завжди передбачає зустріч із чужим і водночас із власними смисловими обмеженнями.

Цифрове середовище трансформує спосіб існування візуального образу, який набуває статусу відкритого й процесуального феномена. Можливість трансформації, взаємодії та багаторазової інтерпретації робить його простором співтворчості. У такому форматі суб'єкт освіти не споживає готові культурні смисли, а залучається до їхнього конструювання, що змінює логіку пізнання: від простого відтворення до досвідного переживання та рефлексії. Формування міжкультурної компетентності відбувається через досвід інтерпретації та співвіднесення різних культурних наративів. Робота з цифровими візуальними образами спонукає до осмислення культурної ідентичності як відкритої та динамічної структури, яка постійно переосмислюється у діалозі з Іншим. Це сприяє розвитку здатності приймати множинність культурних перспектив, зберігаючи власну смислову опору, що є принципово важливим у сучасній освіті.

Цифрове образотворення в освіті можна розглядати як простір, у якому студенти через роботу з візуальними образами навчаються розуміти інші культури, обговорювати їхні смисли та занурюватись у власний культурний досвід. Використання цифрових візуальних форм змінює логіку навчання, зміщуючи акцент від відтворення готових смислів до їхнього спільного конструювання. У цьому контексті звернення до цифрових образів корелює з діалогічною концепцією культури М. Бахтіна, герменевтичною філософією розуміння Г.-Г. Гадамера та прагматичною ідеєю освіти як досвіду Дж. Дьюї, що дозволяє осмислити міжкультурну компетентність як смислотворчий і процесуальний феномен сучасного глобалізованого освітнього простору.

Література:

1. Биркович Т. І. Інноваційні процеси у сфері мистецької освіти. Філософія культурно-мистецької освіти : матеріали Всеукр. наук. конф., м. Київ, 24 бер. 2022 р. С. 29–30.
2. Нікітенко В., Воронкова В., Тупахіна О., Сорокіна О. Європейські практики цифрового гуманізму у контексті глобальних викликів. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica"*. 2024. Вип. 18(95). С. 52–64.

3. Тищенко В., Коркушко А. Інтердисциплінарність: шлях до модернізації та інновацій у мистецькій освіті і дизайн-освіті. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Шевченка. Серія: Педагогічні науки.* 2024. Вип. 26. С. 213–218

Ірина Красюк,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри образотворчого мистецтва
Криворізького державного педагогічного університету
м. Кривий Ріг, Україна

Ірина Удріс,
кандидат мистецтвознавства,
доцент, професор кафедри образотворчого мистецтва
Криворізького державного педагогічного університету
м. Кривий Ріг, Україна

ГОТОВНІСТЬ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ – ВАЖЛИВА ОЗНАКА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ФАХІВЦЯ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ

Суспільно-економічні та культурно-комунікаційні процеси, що відбуваються в умовах глобалізації в Україні і світу орієнтовані на шлях світової цивілізації, міжкультурної комунікації. Необхідно педагогічну освіту спрямувати на виховання художньо-естетичних ідеалів, готовності до культури спілкування на принципах міжкультурної комунікації. Сучасний фахівець художньої освіти покликаний з методологічно правильних позицій чітко визначити професійний компонент змісту навчання до міжкультурної комунікації як важливої ознаки його професіоналізму. Стає очевидним, що безпосередньо художня освіта передусім формує особистість майбутнього фахівця, готує його жити і працювати у глобальному просторі мінливого світу, інформаційного суспільства, навчає сучасним формам міжкультурної комунікації, розвиває здатність до художньо-емоційного спілкування у педагогічній сфері.